

**PREZENTAREA CONFERINȚEI *QUALITY OF LIFE:*
*A CHALLENGE FOR SOCIAL POLICY, ICCV, 2015***

**ALEXANDRA DELIU
ELENA TUDOR**

În perioada 23–25 aprilie, a avut loc conferința internațională *Quality of Life: a Challenge for Social Policy*, organizată de Institutul de Cercetare a Calității Vieții cu ocazia aniversării a 25 de ani de existență în sfera academică românească. Evenimentul a beneficiat de prezența unor personalități din mediul academic și decizional românesc, dar și a unor participanți din străinătate

În deschiderea conferinței au prezentat comunicări științifice profesor dr. Cătălin Zamfir, membru corespondent al Academiei Române și director al Institutului de Cercetare a Calității Vieții; prof. dr. Luminița Chivu, director al Institutului Național de Cercetări Economice „Costin C. Kirilășescu”. De asemenea au avut intervenții de salut și de apreciere a activității institutului doamna Rovana Plumb, Ministrul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice; prof. dr. Vasile Dâncu, președintele Institutului Român pentru Evaluare și Strategie.

În comunicarea sa, doamna Luminița Chivu a discutat despre calitatea vieții dintr-o perspectivă economică și a atras atenția asupra ratelor ridicate de pensionari și șomeri în rândul populației. Cu privire la piața forței de muncă calificate la nivel național în domenii ca sănătatea sau învățământul, prof. dr. Luminița Chivu a ridicat întrebarea *Oare în câte sectoare ar trebui să instituim noi stare de urgență?* În discursul său cu privire la cauzele care stau la baza problemelor economice și sociale ale României a urmărit o linie comparativă la nivel european și a recomandat utilizarea unor indicatori ai calității vieții care să cuprindă *durata vieții active a unei generații*.

La rândul său, profesorul Zamfir a vorbit despre sociologia românească și schimbarea socială proiectată, problematizând statutul sociologiei și al sociologilor și invitând la reflecții despre implicarea sociologiei, ca modalitate de a produce cunoaștere a realității sociale, în măsurile orientate către îmbunătățirea societății. În această discuție, o dimensiune importantă este dialectica politic/sociologic: ce poate face sociologia, transpus în statutul conferit acestei științe de către mediul politic, unde este de găsit puterea decizională. Referiri constante, menite să confere

Adresele de contact ale autorilor: Alexandra Deliu, Elena Tudor, Institutul de Cercetare a Calității Vieții al Academiei Române, Calea 13 Septembrie, nr. 13, sector 5, 050711, București, România, e-mail: alexandradeliu@yahoo.com; elenatudor7@yahoo.com.

o serie de referințe empirice, au fost făcute la situația României, de la perioada comunistă până la variatele crize caracteristice tranziției de după 1989.

În continuarea au prezentat comunicările doi din cei patru invitați străini în calitate de *Keynote speakers*. În comunicarea sa, Ruut Veenhoven, profesor emerit la Universitatea Erasmus, Rotterdam, intitulată *Greater happiness for a greater number: How can that be achieved?*, a cuprins o primă parte în care publicului i-au fost prezentate câteva repere teoretice asupra satisfacției, centrate pe utilitarism, urmate de câteva exemple de măsurători ale satisfacției, precum și o tipologie a acesteia, după criteriul temporal (de moment vs. de durată) și cel al cuprinderii (domeniu vs. întreg). Acestea au fost urmate de prezentarea unor date cantitative longitudinale, ceea ce a constituit apropierea de întrebarea centrală, referitoare la posibilitatea atingerii unor nivele de fericire mai mari, pentru un număr mai mare de indivizi. Răspunsul adus de Veenhoven este unul multidimensional, cuprinzând atât elemente cu caracter structural – buna guvernare, societate și instituții acceptabile (*livable*), cât și elemente cu caracter mai degrabă individual – luarea unor decizii fundamentate, precum și atenție îndreptată către propriile stări de spirit.

Claire Wallace, profesor la Universitatea din Aberdeen, a făcut o trecere în revistă a conceptelor folosite în sfera calității vieții, discutând punctele tari și punctele problematice ale premiselor teoretico-metodologice aduse de acestea. Prezentarea sa, *What is quality of life? Theories and measurements*, a constituit un spațiu al analizei implicațiilor unor perspective diferite asupra bunăstării și calității vieții: abordări individualiste, asociate neo-liberalismului, care promovează norme pe care indivizii trebuie să le atingă, dar care nu acordă suficientă importanță contextului social; abordări centrate pe calitatea vieții, care depășesc nivelul exclusiv individual și care conduc la construirea unor indicatori din care, spune Wallace, este dificil să alegi. Este prezentată și abordarea sociologică situată în opoziție cu cele mai degrabă economice sau psihologice, care analizează fericirea din perspectivă constructivistă, ca un „proiect biografic”, dar care este lipsită de elemente care sunt ancorate în situația socială și care se referă la societate. Propunerea lui Wallace este aceea de a studia, la nivel comunitar dar și societal, atât zone dezvoltate ale lumii, cât și unele considerate uneori marginale și de a folosi un număr mai redus de indicatori ai calității vieții, în scopul creșterii coerenței analizelor.

A doua zi a conferinței a fost deschisă de prezentarea cu titlul *Measuring and monitoring the well-being at national level: the BES project in Italy*, a Filomeni Maggino, profesor asociat la Universitatea din Firenze, care a tratat subiectul bunăstării la nivel național, punând accent pe măsurarea și monitorizarea acesteia. A urmat Christian Suter, profesor la Universitatea din Neuchâtel, cu prezentarea *Quality of life and well-being in Switzerland and its evolution over the past decades* care a discutat despre bunăstare și calitatea vieții în Elveția, demonstrând, pe baza analizării de date cantitative, că aceste concepte sunt multidimensionale și

că există deosebiri între determinanții acestora la nivel individual, respectiv societal.

Conferința a servit drept gazdă pentru lansarea a cinci volume. Materializare a unui proiect substanțial de centralizare și analiză a publicisticii sociologice românești din secolul al XX-lea și începutul secolului XXI, *Sociologia românească: 1900–2010. O istorie socială a Sociologiei Românești*, coordonată de Cătălin Zamfir și Iancu Filipescu, oferă cititorilor o perspectivă globală asupra evoluției cantitative, dar și tematică, a demersurilor sociologice românești, fiind fundamentală pentru înțelegerea spațiului sociologic național. Prin volumul *Studii sociologice 2004–2014*, Ioan Mărginean pune la dispoziția publicului analizele și perspectivele proprii asupra unor probleme cu care se confruntă societatea românească contemporană, publicația constituind o reunire a studiilor autorului, apărute în perioada menționată în titlu. Același autor aduce, alături de Marian Vasile, volumul coordonat intitulat *Dicționar de calitate vieții* – o trecere explicativă în revistă a perspectivelor teoretice și metodologice asociate studiului calității vieții. *Asistența socială în România după 25 de ani: răspuns la problemele tranziției*, carte coordonată de Elena Zamfir, Simona Stănescu și Daniel Arpinte, aduce în prim-plan statutul asistenței sociale în contextul românesc post-decembrist, discutând provocările asociate acestui domeniu. Seria volumelor lansate în cadrul conferinței a fost completată de *Minimul de trai – o provocare în societatea românească*, al Adinei Mihăilescu. Aici, autoarea dezbate probleme sociale majore, cum ar fi sărăcia, asociate unor subiecte precum consumul sau grupurile vulnerabile.

În primele două zile ale conferinței, au avut loc trei mese rotunde în limba română: *Acces pe piața muncii* (organizată de către Friederich-Ebert-Stiftung), *Viitorul sociologiei (Future of sociology)* și *Sondaje contemporane (Nowadays surveys)*. La acestea au participat oameni de știință cu o bogată activitate publicistică și au fost abordate teme fundamentale în dezvoltarea și configurările actuale ale sociologiei – răspuns la actualitate și conceptualizarea/ definirea viitorului demersurilor sociologice, adecvarea sondajelor, ca modalități de cunoaștere a societății/ a unor sectoare specifice și încrederea în datele astfel obținute.

Amploarea evenimentului – două sute de participanți, atât din România cât și din străinătate, deși o provocare pentru coerență, a permis atingerea a numeroase subiecte relevante pentru științele sociale, și, de asemenea, a condus în mod firesc la întâlnirea unei multitudini de perspective sau puncte de plecare în analiza calității vieții și politicilor sociale. În cadrul conferinței, au fost abordate diverse teme de actualitate, structurate în douăzeci și șase de secțiuni destinate prezentărilor orale. În afara acestora, conferința a mai cuprins o secțiune de treisprezece postere și, de asemenea, a reunit treisprezece lucrări distribuite. Secțiunile conferinței au răspuns varietății scenelor sociale și ale problemelor sociale de interes în societățile actuale, atât specifice anumitor zone – spre exemplu, în secțiunile *Quality of Life in Romania* și *Using subjective well-being and quality of life indicators in public policy: a Latin American perspective*, cât și

situate la un nivel mai ridicat de generalitate – în secțiuni ca *Social beliefs and subjective well-being in post-transitional societies*, *Precarious Prosperity and Quality of Life* sau *Social policy as a tool for sustainable development*.

Activitățile pe secțiuni au constituit o componentă importantă a conferinței, acoperind teme de mare interes pentru domeniul vast al științelor sociale, cu precădere importante pentru studiul calității vieții:

1. *Well-being and the quality of life in ageing societies – theoretical and empirical challenges.*
 2. *Environment, consumption and sustainability: cross-disciplinary perspectives.*
 3. *Social and Geopolitical Changes in XXI Century.*
 4. *Assessing the rule of social relations.*
 5. *Inequality and Well-being: Methodological Considerations and Comparative Perspectives.*
 6. *Social beliefs and subjective well-being in post-transitional societies.*
 7. *Precarious Prosperity and Quality of Life.*
 8. *Changes in work and employment: New directions in the sociology of work.*
 9. *Social policy as a tool for sustainable development.*
 10. *Social values and social relations.*
 11. *Impact of international migration on societies and quality of life.*
 12. *Local development: experiences and challenges.*
 13. *Gender equality and quality of life.*
 14. *Sustainable level of living in contemporary world.*
 15. *Healthy lifestyles and well-being.*
 16. *Teaching Social Sciences in a Changing University Landscape.*
 17. *Child Well-Being: Levels and Correlates.*
 18. *Quality of life in Romania.*
 19. *Vicinities, communities and societies. New trends and old pathways in social sciences.*
 20. *Answers of the social economy to current challenges on the labour market.*
 21. *Strategies to improve school attendance.*
 22. *Faces of resilience: from local view to global issues.*
 24. *Young people in changing social landscapes.*
 25. *Current methodological debates in Quality of Life research.*
 26. *Social risks and contemporary challenges to social policy.*
- De asemenea, conferința a inclus o sesiune de postere, lucrările putând fi discutate cu autorii acestora pe durata conferinței:

1. *The implications of computer and the internet use on social development at young adults – Oana-Elena Rădăcină.*
2. *Analysis of risk and protective factors among juvenile offenders and young people from Probation Service, Cluj County (2002–2013) – Ioana Baumgarten.*
3. *The perceived job satisfaction in the IT sector in Cluj-Napoca – Agota-Alice Birtalan.*

4. *How sustainable policies support a country human development: a fixed effect panel data model* – Felicia Alina Dinu, Sorin Cace.
5. *Urban inequalities in socialistic cities: a housing study of Bucharest, Romania* – Alina Huzui-Stoiculescu.
6. *Subjective well-being during economic recession in European countries* – Vladimir Mentus.
7. *Violent love affairs of teens* – Simona Ionela Mihaiu.
8. *Romania's TV infrastructure: standards, technology and product life-cycle* – Silvia Popa.
9. *The hidden face of Facebook: informing the youth of the risks of virtual communication* – Remus Runcan.
10. *Stamps of social problems in Romanian written press* – Mona Simu.
11. *Migrația internațională din regiunea istorică Moldova* – Iuliana-Valentina Negru.
12. *Consequences of migration in the rural area of Moldova region* – Georgiana Toth.
13. *Women's social remittances and their implications at household level: evidences from Eastern Romania* – Ionela Vlase.

BIBLIOGRAFIE

- Mărginean, I., *Studii sociologice 2004–2014*, București, Editura Pro-Universitaria, 2015.
- Mărginean, I., Vasile, M., *Dicționar de calitatea vieții*, București, Editura Academiei Române, 2015.
- Mihăilescu, A., *Minimul de trai – o provocare în societatea românească*, București, Editura Academiei Române, 2014.
- Zamfir, C., Filipescu, I., (coord.), *Sociologia românească: 1900–2010. O istorie socială*, Cluj-Napoca, Editura Școala Ardeleană; București, Editura Eikon, 2015.
- Zamfir, E., Stănescu, S., Arpinte, D., (coord.), *Asistența socială în România după 25 de ani: răspuns la problemele tranziției*, Cluj-Napoca, Editura Școala Ardeleană, 2015.

Mese rotunde:

- *Acces pe piața muncii și calitatea vieții* – organizată de Friederich-Ebert-Stiftung.
- *Viitorul sociologiei (Future of sociology)* – C. Zamfir, H. Rusu, V. Dâncu, moderator B. Voicu.
- *Sondaje contemporane (Nowadays surveys)* – D. Abraham, M. Comșa, M. Palada, moderator I. Mărginean.